

NE DOJDE
SAMO
DELATI PA
MOLITI...
STR. 4

ČE ČLOVEK
PRAVICO
POVEJ
STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 25. septembra 2003 ☼ Leto XIII, št. 19

Pet let Slovenskega doma

„Pet let je v zgodovini človeštva le bežen hip, v delovanju neke institucije je pa obdobje, ki pokaže, ali so bila pričakovanja v zvezi z njo realna in upravičena,“ smo slišali na peti obletnici Slovenskega kulturnega in informativnega centra v Monoštru.

Dvodnevna prireditev se je začela 18. septembra s srečanjem predstavnikov diplomacije, političnega, kulturnega in znanstvenega življenja ter poslovnih partnerjev Porabja d.o.o. Srečanje so s kulturnim programom popestrili profesorji in učenci glasbene šole iz Murske Sobote.

Poročilo o delovanju doma je podal Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem.

»18. novembra leta 1998 sta predsednika Milan Kučan in Árpád Göncz svečano odprla naš »dom«. Pri otvoritvi sta gospoda predsednika zasadila lipo. Tudi naš hotel in restavracijo smo poimenovali po lipi. Drvo lipa je simbol slovenskega, naj nas to drvo vselej spominja na naše korenine. Tudi ko zapihajo nevarni vetrovi, naj se drevesa še bolj zavedo svojih korenin... Lipa vsako pomlad na novo zeleni in je postala simbol trdoživosti ter uspešnega dela Slovencev v Porabju, simbol prijateljstva med Slovenci in Madžari, med Slovenijo in Madžarsko,« je povedal predsednik.

O samem delovanju doma smo lahko slišali naslednje: »Primarni cilj našega projekta je



bil slovenski radio, na katerega smo morali čakati še dve leti. Leta 2000 smo odprli tudi Radio Monošter in s tem smo končali naš projekt.

Žal, smo na sistemsko finansiranje radia morali čakati še dve leti, toda od letošnjega leta je delno tudi to rešeno. Radio ima pomembno vlogo pri krepitevi narodne zavesti in pri ohranjanju žive slovenske besede, tako knjižne kot naše porabčine. V prihodnje si bomo prizadevali izboljšati slišnost, razširiti program na več ur, morda tudi v več jezikih, saj bomo tem krepi multikulturalnost v naši obmejni regiji.

V naši hiši delujeta naša prva krovná organizacija **Zveza Slovencev na Madžarskem** ter uredništvo časopisa **Porabje**.

Zveza Slovencev si od ustanovitve prizadeva, da bi izboljšala pogoje na vsakem področju življenja Slovencev na Madžarskem. Na svoj način pomaga šolam, da bi ohranjale slovenski jezik v Porabju, koordinira kulturno dejavnost, sodeluje z raziskovalnimi institucijami in spodbuja razvoj gospodarstva v Porabju. Najbogatejša v tem obdobju je bila pod vodstvom Zveze dejavnost naših kulturnih skupin, kar je predvsem zaslug njihovih mentorjev in prek 100 aktivnih članov v 12 skupinah.

Na Zvezi smo se ves čas zavedali izjemnega pomena informativne in založniške dejavnosti. Časopis kot štirinajstodnevnik redno prejema

vsaka slovenska družina v Porabju, na Madžarskem in naši bralci po svetu. Tako je naša narodna skupnost obveščena o vseh dogajanjih in zanimivostih v naših krajih pa tudi širše, v matični domovini in po svetu, tako v narečnem kot v knjižnem jeziku. Odločitev za izgradnjo **konferenčne dvorane** je bila dobra poteza. Naši krovni organizaciji, Zveza in Državna samouprava, sta imeli v petih letih vrsto odmevnih prireditev tako političnih kot kulturnih. Zaradi zgodovinskih posebnosti Monoštra smo postali prizorišče številnih domačih in mednarodnih posvetovanj in konferenc.

V našem hotelu je v petih letih prespalo 10.827 gostov

iz 40 držav. Tudi število turistov iz Slovenije se počasi povečuje, saj nas letno obišče približno 30 avtobusov iz matične domovine. Zgoraj omenjeni podatki nam zgovorno kažejo na naš prispevek k razvoju gospodarstva in turizma.

Med cilji kulturnega centra ima pomembno vlogo predstavitev naše narodne in nasploh slovenske kulture. Letno smo imeli poprečno 7 razstav, kjer smo predstavili eksponate slovenskih umetnostnih in kulturnih vrednot iz matične domovine Slovenije. Letos smo organizirali drugo mednarodno likovno kolonijo, kar je izhodišče za bodočo galerijo v Monoštru.

Prireditve ob peti obletnici so se udeležili visoki gostje iz Slovenije, med njimi veleposlanik R Slovenije v Budimpešti Andrej Gerenčer, gospa Mihaela Logar in gospod Peter Vencelj, ki sta kot državna sekretarja in vodji urada veliko prispevala za izgraditev Slovenskega doma. Vsi govorniki so poudarili, da je center, kljub začetnemu nezaupanju pri nekaterih strukturah, upravičil svoj obstoj, ga pa seveda čakajo še velike naloge, predvsem pri pridobitvi mladih in otrok. Slovenski dom naj bi čutil za svojega vsak Slovenec v Porabju in naj bi se vsakdo zavedal, da k njegovemu uspešnemu delovanju mora prispevati svoj delež, je poudarila državna sekretarka Mihaela Logar.

Marijana Sukič

Bila sem tolmač dolarskega milijarderja, gospoda barona Heinricha Thyssen-Bornemisze

Njegovo ime pozna že blizu dvajset let dejansko vsa Madžarska, več desetletij vsa Evropa, lahko rečemo celo, vsi kulturni narodi sveta. Je lastnik ene izmed največjih privatnih zbirk slikarskih del na svetu. Na podlagi splošno znanih podatkov znaša vrednost njegove zbirke poldrugo milijardo evrov, kar je približno tretjina njegovega celotnega premoženja. Luksuzne nepremičnine ima v osmih državah, med njimi lahko imenuje za svojega en karibski otok pri Jamajki, palačo v Parizu, vilo »Favorita« v Luganu, vilo »Fantasia« v Madridu, dvor »Daylesford« v Angliji... Povedal mi je, da ima v vsaki izmed omenjenih palač večjo ali manjšo galerijo, med njimi so nekatere dostopne tudi za obiskovalce.

Spoznala sem ga leta 1985 v Galeriji v Szombathelyu. Vodstvo Galerije in Društva mecenov umetnin Železne županije na čelu s takratnim predsednikom dr. Gonda Györgyom je nervozno čakalo, da se oglasi telefon in portir sporoči, da je ugleden gost prispel. Čistilka je še enkrat na hitro obrisala prah s pohištva in po tleh, kajti odkar je to nazadnje storila, je minilo že skoraj deset minut. Pojavi se točno ob dogovorjenem času, eleganten toda skromen, simpatičen starejši gospod visoke postave. Ponudijo mu kavo. Predstavim se mu in povem, da bom jaz njegov tolmač. Nasmehne se in me vpraša, čigav je krzneni plašč tam na obešalniku. Rečem mu, da je moj, nakar mimogrede pripomni, da je on član društva za zaščito živali in obraz se mu spači v bolestno grimaso. Postalo me je sram, plašča nisem nosila več. Sledile so pozdravne besede in predaja daril. Dr. Gonda mu je predal dekorativni album s fotokopijami madžarskih časopisnih člankov, ki so se ukvarjali z

njegovo družino v času avstro-ogrske monarhije, ter moj nemški prevod teh člankov. Gospod baron pa je predal predsedniku dr. Gondi barvni katalog, tiskan v Švici v madžarskem in nemškem jeziku, z opisom in reprodukcijami tistih 47 slik, ki so jih oktobra razstavili najprej v Budimpešti, decembra pa v Galeriji mesta Szombathely. Žal, gospod baron ni mogel priti na otvoritev razstave, ker je ravno takrat zbolel. Po uradnih pozdravnih besedah je omenil, da bo verjetno kmalu prišla sem tudi njegova hčerka Frančeska. Ko se je pojavila s svojim spremstvom, so si jo novinari takoj prisvojili, kajti bila je izredno prijazno in zelo simpatično dekle. Nemško sem ji povedala, da naši moški zelo pozitivno ocenjujejo njeno lepoto. Ni popolnoma razumela tega, kar sem ji rekla, zato ji je gospod baron prevedel, ona pa se je prijazno nasmehnila. Gospod baron je pripomnil, da njegova hčerka zelo slabo govori nemško, ker živi pri svoji mami, Francozinji v Parizu. Na njegovem obrazu se je zrcalilo zadovoljstvo in ponos na svojo majhno baronico.

Zbirko gospoda barona sestavlja danes okrog 1600 slik od 13. do 20. stoletja, nešteto skulptur, starinsko dragoceno pohištvo, orientalske preproge, izdelki iz zlata, renesančni nakit, starinske tekstilije, keramika, predmeti, izdelani iz slonove kosti, brona, železa, cinka... Zbirko je dejansko zasnoval Heinrich Thyssen starejši

(1875 – 1947), ki je bil velik oboževalec umetnin. Nekaj kipov je on podedoval od svojega očeta Augusta Thyssena (1842–1947), ki je od francoskega kiparja Avgusta Rodena kupil šest marmornatih kipov. Ta ogromna zbirka se je dolgo časa nahajala v raznih galerijah, muzejskih skladiščih. Hein-



Evgen Titan: EX LIBRIS (2002)

rich Thyssen-Bornemisza starejši je leta 1932 kupil vilo Favorita, kjer je v novem prizidku uredil stalno zbirko umetnin. Zbirka je dostopna tudi za široko javnost. Vila Favorita ima dvajset razstavnih dvoran, kjer je razstavljenih 350 slik. Velik del njegove zbirke se nahaja v njegovi vili v Angliji, v Gloucestershiru. V vili Favoriti deluje tudi atelje za restavriranje in strokovna knjižnica. Gospod baron smatra za svojo najvažnejšo nalogo permanentno bogatenje kolekcije z deli francoskih impresionistov, nemških ekspresionistov, z deli umetnikov kubizma, surrealizma, konstruktivizma ter najboljših ruskih in ameriških slikarjev.

Oktobra leta 1985 je v Budimpešti bila otvoritev razstave njegove zbirke slikarskih del, ki je nudila prežrez sli-

karstva od 15. do 20. stoletja. Ta zbirka, ki je štela 47 slik, je decembra prispela v Szombathely. Istočasno je gospod baron v svoji vili Favoriti priredil v zamenjavo razstavo iz zbirke Galerije upodablajoče umetnosti v Budimpešti in Madžarske nacionalne galerije. Tako so nešteti ljubitelji umetnosti Evrope in Amerike prišli v njegovo švicarsko rezidenco, da si ogledajo to madžarsko zbirko, ki so jo sestavljala večinoma dela madžarskih slikarjev 19. in 20. stoletja. Gospod baron, ki je madžarski rojak, piše v svojem katalogu, da so duhovne zahteve Madžarov na zelo visokem nivoju, in on je izredno ponosen, da lahko prispeva svoj delež k ugoditvi teh pretenzij.

V Enciklopediji »Britannica Hungarica« lahko naletimo na nekaj informacij o njihovi dinastiji. To je dinastija največjih industrijskih magnatov. Nestor dinastije je bil Avgust Thyssen (1842 – 1926), ki je bil rojen še v revni družini. Zbral pa je veliko premoženje. Postal je največji pridelovalec železa in jekla v Nemčiji. Ko je izbruhnila prva svetovna vojna, je imel že petdeset tisoč zaposlenih delavcev. Razen ogromnih kombinatov je bil lastnik železnice, ladij in pristanišč. Trgovske filiale je imel v Franciji, Belgiji, Holandiji, Rusiji in celo v Indiji in Južni Ameriki. Bil je lastnik največjih premogovnikov v Nemčiji. Med prvo svetovno vojno mu je uspelo zlomiti monopol firme Krupp. Živel je pa zelo skromno, oblačil in hranil se je preprosto, kot njegovi delavci. Vozil se je s starim avtom, delal je v preprosto opremljeni majhni pisarni.

Imel je tri sinove. Avgust je bil oboževalec lahkomišelnega življenja, zapravljal je le svoj delež podedovanega premoženja. Heinrich, oče zbiralca umetnin, se je po-

ročil z madžarsko baroneso Margit Bornemisza in je živel v vasi Rechnitz, ki je za časa avstro-ogrske monarhije spadala k Madžarski, sedaj pa pripada Avstriji. Tre-tji sin Fritz, ki je postal inženir, je leta 1926 prevzel velik koncern in je vsa družinska podjetja združil v ogromni trust »Vereinigte Stahlwerke AG«. Zaposlenih je imel že 200 000 delavcev. Ko je opazil, da država drvi v gospodarsko krizo, se je pridružil nacistični partiji in prispeval tri milijone mark za namenom, da imenujejo Hitlerja za kanclerja. Ko je opazil, da Hitler načrtuje vojno in začenja preganjati Žide in katoličane, je pobegnil v Švico. Njegovo premoženje, kar ga je ostalo v Nemčiji, je vlada zaplenila. Kmalu se je preselil v Francijo, kjer so ga Nemci aretirali in zaprli v koncentracijsko taborišče, najprej v Dachau, nato pa v Buchenwald.

Gospod baron Thyssen Bornemisza živi sedaj v petem zakonu. Njegova prva soproga je Francozinja - princesa Theresa zu Fürstenberg. Iz tega zakona se je rodil Georg Heinrich, ki je poročen z gospo po rodu Meran. Iz drugega zakona nima otrok, ima pa tri iz tretjega. Ena od treh je zgoraj omenjena Frančeska (1958), ki je poročena z nadvojvodo Karlom von Habsburg. (Poročna ceremonija je bila v Budimpešti, v Matjaževi cerkvi, kjer je bil prisoten med drugim Otto von Habsburg in baron Thyssen Bornemisza). Iz zadnjih dveh zakonov ima po enega sina.

Mislím, da bi gospod baron brez nadaljnega lahko radikalno pospešil gospodarski razvoj naše države, če bi na to pomislil.

Suzana Guoth

Lepo poslanstvo sam izpolnila

Človeško življenje, človeško usodo ne moremo naprej vžračunati. Gnes smo tuj, leko pa, ka za malo kajta nas nede več. Nika etakšoga se je zgodilo nej dugo, gda sam dobila edno velko nalogo, stero mi je zavupala moja dugoletna, dobra prijateljica, profesorica Suzana Guoth, stera žive v Somboteli. Ona je nepričakovano be-

udeležili ugledni državni in cerkveni voditelji R Slovenije pa sosedni držav. Malo več kak 5 minut je od cirkve spominski steber, šteri je bio postavljen ob 150-letnom jubileji puconske fare. Na tom mestu se je pred 150 leti božja rejč glasila skoz 14 mejsecov v ednoj prostoj gumli, tačas ka je nej bilau v Puconci cirkve. Če gli se je

ge predala njeno darilo, sam posredovala njene pozdravne besede tū. Tau lejpo »dužnost« sam iz srca spunila, kakoli ka sam nej ge zaslūžila tisto velko poštenje, ka sam tam od lūdi čūtila, dobila. Rada bi pa vam eške nistarne misli napisala od cirkvi, od vesi Puconci. Znano je, ka so katoliške

Pismo iz Sobote

G S M

Cajt de naprej, pa mi z njim. Sto je že tou pravo? Ne vej, sto je pravo, dapa človek je nikak emo prav. Tou zdaj že leko povejm. Leko pa povejm tou zato, ka sam dja tō stoupo na tou pout kajta, s sterim trbej naprej titi. Dapa ka mi je tou vse s seuv prineslo, tou je pa nekaj čistak drugoga.

Dugo, trno dugo, duga lejta sam se brano meti takši mašin v rokej, ka leko z njim na vūji odiš pa se s človekom tam nin daleč zgučavleš. Vōrvlīte mi, telefona, ka njemi pravijo GSM ali pa mobitel, sam nikak nej škeu meti. Dapa cajt de naprej, pa mi z njim.

- *Vej pa ne moreš biti tak zaostanjeni! Vsikiš že ma mobitel, samo eške ti nej!* - so se lidge korili z meuv, ka me je nin nej bilou mogouče dobiti.

- *Sto me škē dobiti, me že gor najde,* - sam njim tumačo. Te pa je pomalek tou tak gratalo, ka me je več niške nej škeu ziskati. Tak nagnouk sam grato vcejlak sam. Pajdaši so me ranč več nej škeli pogledniti, prej ka sam nikši čuden.

- *Prva bi me pozvo na GSM, kak pa si prišo v krčmou,* - se je vedo steri koriti z meuv.

- *Vej bi te pozvo na večerdjo, dapa nin te nej bilou mogouče dobiti,* - mi je pravo drugi, gda sva se srečala v varaši. Na tou, ka bi me leko na tisti indašnji telefon pozvo, na tou si je ranč nej zbrodo.

Eške vsefele se mi je godilo takšoga, dja pa sam eške itak nej škeu živeti v tom kajti, dokejč, dokejč sam nej na nikšnom malom lotoji doubou tej najbolje naprejvalaun telefon. Boug moj, kakša sreča je bila najprva doma. Nej trbej praviti, ka so moji doma že davnik vsi meli mobitele. Moja najmlajša ga je dobila od moje tašče Regine, trno čedne ženske, tisto minuto, gda je oprvin prajla ma-ma. Moja tašča Regina ma dva mobitela, eden je takši za vsefele zgučavanje, eden pa je samo za guče pa klajfe z njeno najboubko padaškinjo.

- *Če ga maš, ga moraš nūcati!* - so se v eden glas korili z meuv, dja pa sam ga kak poscani maček nut zakapčo.

Doma sam nej emo mira tam do pounouči. Nikak sam nej mogo razmeti, kelko si majo lidge za povedati. Vej sam pa na tisti prousti telefon nej gučo v cejlom žitki telko, kak zdaj v ednom kedni. Pa je moj žitek nej glyj kakši kratki. Čidale bole mi je bilou žau, ka sam stoupo v tej cajt, s sterim mi demo tadale. Dapa če na nika gorstoupiš, leko doj stoupiš tō. Na, in dja sam tou napravo. Mogouče bi nej zavolo cinganja od zazrankoma pa do noči, liki sam tou naredo zavolo moje tašče Regine, trno čedne ženske.

Vanej na dvouri sam nika delo. Tak lepou naraji v toplom djesenskom sunci. Nagnouk mi v žepki zača cingati. Gor ga zakapčim in nut čujem glas od Regine.

- *Es me poslušaj! Pridi nut pa mi iz zemenice prinesi dve glavi lūka, ka ga nūcam za kūjati!*

Boug moj, poglednem prouti rami in jo vidim za glažojno, kak me gleda in mi guči, ka naj naredim. Si leko broдите. Nej je gor oprla okna, ka bi mi tou povedala, liki me je zvala na mobitel. Tak se mi je vidlo, ka se je svejti vcejlak zmejšalo pa meni z njim vred. Dapa zmiriu sam se, se vzeu v roke in si zbrodo, te pa povedo.

- *Lūba moja Regina, vejš, ka zaznamuje tou, GSM?*

- *Vej pa tou usikiš vej, ka mobitel.*

- *Nej istina! GSM je ranč tak, kak če povejš Grato Sam Mrtev!*

V tisti minuti sam zagno mobitel v stenou, ka se je razčesno na makfalete.

Cajt de naprej, pa mi z njim vred. Naj samo de tadale.

Miki



težna gratala, prišla je v špitale pa je nej mogla tam biti, v Sloveniji, v Puconci, gde je evangeličanska cerkvena občina 31. avgusta proslavila 220. letnico svojega obstoja.

Gospa Guoth je na te lejpi svetek nalekla edno lejpo darilo - umetniško sliko od te cirkve - pa je meni zavupala, naj go predam. Moram povedati, ka sam nika posebnoga doživela, kakoli, ka so lūdje pogrešali Suzano, zatok ka je ona do šesnajstoga lejta starosti na tauj parokiji gor rasla. Njeni stari oča, Adam Luthar, so 60 lejta kak pastir tuj služili.

Za mene je ta slovesnost zūnredna bila zatok, ka sam ge eške evangeličansko bogoslūžje nej vidla. Slovesna božja slūžba se je začnila v 9. vōri pri spominskem stebri. Slovesnosti so se

dež lejvo, je sploj dosta lūdi priromalo na tau historično mesto. Po spominskem govori se je lūstvo odpravilo nazaj k cerkvi, gde je domanjni pastir blagoslovio spominsko obeležje. V 10. vōri se je v napunjeni cerkvi začnla slovesna božja slūžba, stero je direktno prenašala slovenska televizija. Vsakiš vej od mene, ka strašno rada mam pesem. Med božjo slūžbo sta dva pevska zbora lejpo spejvala, človeki je vse do srca segalo. Po končani božji slūžbi so bili pozdravni nagovori in so prej dali darila. Ge sam tū prišla na vrsto. Kak sam že v uvodi napisala, ge sam mejla tau poslanstvo, ka sam prejkdala darilo (sliko madžarskega umetnika Ferenc Massi) vnukinje Adama Luthara, šteri je 60 lejta slūžbo v tej cirkvi. S tejm vred, ka sam

cerkve trnok okinčane. Evngaličanske cerkve so bole skromne, liki puconska cirkve se je meni trnok vidla, posebno pa njeni pozlačeni dragoceni oltar v stili rokoko. Te oltar je starejši kak cirkve pa je kulturni spomenik. Čūdovite so orgle tō iz leta 1858, štere je napravo mojster János Országh iz Budimpešte. Cirkve stodji v velkom parki, v šterom raste več kak 100 lejta staro, vōlko drejvdje. Z lejve strani stodji ogromni favrov, s prave pa indašnja evangeličanska osnovna šola, stero je po bojni država podržavila. Na žalost ta lejpa zgradb propada. Ves Puconci je preveč lepau urejena. Dosta novi zgradbe, dosta rauž pred hišami, lepe ceste, novi pločniki. Nej bi škoda bila, če bi mi tō kaj prevzeli od te vesnice.

Irena Barber

OD SLOVENIJE...

Visok obisk iz Bosne in Hercegovine

Na dvodnevni obisk v Slovenijo so na povabilo predsednika države Janeza Drnovška prispele vsi trije člani predsedstva Bosne in Hercegovine: hrvaški član in predsednik predsedstva Dragan Čović, bošnjaški član Sulejman Tihić ter srbski član Borislav Paravac. Kot je dejal Drnovšek, bo Slovenija s svojim znanjem in izkušnjami pomagala BiH v njenih prizadevanjih za vključitev v Evropsko unijo.

Ivanov v Ljubljani

Ruski zunanji minister Igor Ivanov je ob obisku v Ljubljani poudaril, da bo skorajšnji vsotop Slovenije v Evropsko unijo pomagal pri razvoju odnosov med Rusijo in Slovenijo. Na skupni novinarski konferenci s slovenskim kolegom Dimitrijem Ruplom je Ivanov še poudaril, da je cilj, ki sta si ga zadali državi, povečati blagovno menjavo na milijardo dolarjev, sicer ambiciozen, ampak realen. Zunanja ministra sta velik poudarek namenila prav okrepitvi gospodarskega sodelovanja, o čemer bo tekla beseda tudi med obiskom slovenskega premiera Antona Ropa v Rusiji koncem septembra.

Konec nabornišтва

Okrog 300 nabornikov oktobrske generacije, ki bi morali čez nekaj dni začeti s služenjem vojaškega roka, bo lahko ostalo doma. Že dolgo pričakovano ukinitve nabornišva sta javnosti napovedala premier Anton Rop in obrambni minister Anton Grizold. Rop je ocenil ukinitve kot »zgodovinski dogodek«, ki bo razveselil predvsem mlade, ki ne želijo služiti vojaškega roka, obenem pa to po njegovem mnenju odpira nove možnosti tistim, ki želijo biti poklicni vojaki. Po Grizoldovih besedah se je sicer številno napotitev na služenje vojaškega roka začelo zmanjševati lani, kar je bila posledica postopnega zmanjševanja obsega Slovenske vojske, povečevanja števila stalnih pripadnikov SV in začetka poplavljanja vojnih enot SV s pogodbenimi rezervisti. Upad števila napotitev se je nadaljeval tudi letos: januarja je bilo na služenje napotenih 861 nabornikov, aprila 409. Predvidena julijska generacija nabornikov na služenje sploh ni bila napotena, prav tako pa se ni izvajalo nadomestno civilno služenje.

Ne dojde samo delati pa moliti, moraš se znati veseliti tō

Če človek zadobi 50. jubilej svoje mature (érettségi), je leko trno srečen. Ešče bole pa te, če se pri tej lejtajše tak dobro drži, tak dobro vögleda kak Terezija Kozo (po mauži Kovács Istvánne) iz Slovenske vesi, stera je na tau srečanje prišla domau z Merike.

bijo v vauzi. Par mejsecov pred tistim, kak je revolucija vövdarila, so ga vöpi-stili, ka je amnestija bila. Gda so Rusi notaprišli, smo se bodjali, ka ga pa zaprejo, zatok sva prejk Rabe pa grance odišla v Austrijo. Tak sva mislila, ka samo par kednauv ostaneva, pa če

nas nej bilau. »*Najprva so se skvarterali v Bellehemi pri tetrici. Medeni tjedni (mézes hetek) so najbolje bili namenjeni to-mi, ka sta se engliški včila. V posteli sta prej eden drugoga reči spitavala, kak se tau pravi engliški, kak se tisto pravi engliški...*

službo v fabriki Ford, na finančnem oddelki. Tam sam delala, dočas sta se mi nej narodila dva sina. Te sam več nej mogla ta tanazaj titi, zatok sam si ziskala delo v blagovnici (áruház), gde sam leko delala od 5. do 10. vöre večer pa po sobotaj. Zdaj sta že obadva sina velka, obadva sta univerzo končala, miva z možaum sva pa že šest lejt v penziji.»

• *Tistoga ipa, gda ste vi mladi bili, je po naši vassnicaj ešče nejšega bila, ka bi mlajše v gimnazijo pošilali, naj se včijo.*

»Tistoga časa je v Slovenskoj vesi včijo školnik Kováč. Vö je odebrau tiste, steri smo roke vsigdar kumas držali, ka smo vse znali. Pet nas je bilau: Etelka Dončec, Magdi Domjan, Pišta Šome-nek, Feri Čer pa dja. Prišo je k starišom pa njim je pravo, naj me dajo tadale v šaule, ka sam čedna. Dja sam pa prajla, ka mo se včila, ka sam pavarsko delo nejstejla delati. Istina, ka so mi oče, gda sam šimfala pavarsko delo, vsigdar tak prajli: Če bi dja nej pavar bijo, te bi ti nej djejala, »se na ves glas smeje.

»Vejš, ka mi je zdaj napamet prišlo, »mi pravi. »Gda smo ešče tū doma k veronavuki ojdli, so nas včili: »Obi et urbi! (Moli pa delaj!), dapa tau so nej vcuj djali, ka se ne pozabi smejati, ka boj veseli pa se malo zabavaj (szórakozz) tō. Dja sam se tau sama od sebe navčila, ka ne dojde, če samo dosta delaš pa moliš, moraš za sebe si tō cajt vzeti pa se skrb meti.»

Terezija Kováč se je trno-trno pripravljala na 50. obletnico mature. Najgera je bila, ka je z njenimi pajdaši pa padaškinjami, s sterimi je štiri lejta ojdla v varaško gimnazijo. Vü-pam, ka se je srečanje dobro priškalo.

Marijana Sukič



»Najlepše je bilau na desetem jubileji, ka so te ešče vsi naši profesori, školnicke, steri so nas včili, živeli. Prišla je Szilvia Ipoly, prišo je György Varga, »pravi pa njeni vsigdar nasmejani obraz malo žalosten grata. V drugom momenti se že pa smeje: »Vejš, ka je bilau trno lejpo? Ranč v tisto stolic so nas posadili, gde smo štiri lejta sejdli. Vsi so tapovedali, ka delajo, kak živijo. Gda sam dja prišla na red, sam vöstanila pa sam značila »Prišla sam iz Merike...»

• *Kak ste pa v Meriko prišli?*

»1956. leta, gda je vövdarila revolucija, sam delala na okrajnom sveti (járasi tanács) na oddelki za finance. V tistom časi smo že meli plan, kak mo meli pa notarstvo pa gde mo delala.

Moj mauž – te sva ešče nej bila oženjeniva – je zavolo politični vzrokov tri lejta

Merka pride na pomauč, te nazaj prideva. Dapa pomauč nej bilau. Zatok sva si te mogla iskati nauvi daum. Dja sam mejla eno tetrico v Meriki, stera je podpisala, ka naja vzema. Če sva stejla vtjüper oditi v Meriko, sva se mogla oženiti.

11. decembra sva se zdala v Graci. Moji stariše pa brat so prinesli skurok pau svi-nje, tak ka smo se redno nadjeli. Poročno nauč (nászéjszaka) sva pa mejla pod edno drevov.

23. decembra sva že v Meriki bila, šla sva s fligarom. Gda smo v Meriko prišli, so nas trno prejkpoglednili, zvižgivali, če smo nej be-težni. 24. decembra, na sve-ti večer smo večerdjo dobili v ednom sodaykom tabori, takšno večerdjo, ka smo z očakmi pa lampami gledali pa požirali. Grauzdje, banana... Tau ešče tistoga ipa pri

»Gnauk so v Betlehemi bal držali. Name je plesat zvau en starejši moški, pa vejš, ka mi je pravo? Če bi prej moja mati nej domau odišla iz Merike, te bi prej on moj oče bijo, »se smeje. »Vejš, moja mati so od 1913. do 1926. v Meriki bili. Njemi so pa te že povedali, ka sam dja Bedič Rejzina hči.»

• *Kak ste pa te iz Betlehema v New Jersey prišli, gde zdaj živite?*

»56. leta sta moje dveje stre tō odišle. One šo že mlajše mele, zatok so je s šiftom pripelali v Meriko. Oni so si te nauvi daum najšli v državi New Jersey. Gnauk smo je šli poglednit pa se nam je tam bole povidlo. Tak ka smo te tam ostali. Moj mauž je delo v štam-pariji, gde so knjige tiskali, dja sam pa delo dobila v fabriki, gde smo televizije redli. Gda sam se že dobro navčila engliški, sam dobila

Ka je pa te pravica...

Nej dolgo sam mejla priliko ojditi na vzhodi (kelet) vogrskoga rosaga, na Alföldi pa naj bi vseveč informacij, spominov prinesla domau, sam spoj pozorno gledala vse, gdekoli smo meli priliko ojditi. Tau sam pa zatok napravila, ka v našom rosagi tak gučijo, spoj pa ni-starni politiki, ka je prej te tau rosaga strašno tazanjan, tak ka smo mi prejk Donave živeči ljudje bogati zahodniki, njigvi življenski standard je pa prej spoj daleč od našoga.

Poglednimo nared, ka se vi-di v tom tali rosaga. Najoprvin sam tau napamet vzela, ka so varaši na Alföldi spoj lejpi. Istina, ka so vasnice nej tak na gausta, kak pri nas, depa obdelane zeme-lje smo vidli, pa ka me je veselilo, suča je tam nej vse nanikoj djala kak pri nas, gde prej za Alp volo več deža de.

Kak je naš auto več stau kilometrov ušo, ušo, ge sam nin nej vidla srmastva. Po cejljopokrajini so poti takše kak pri nas, nej najbaukše pa nej najlagovejše. Po potaj ranč tak vozijo skurok sami moderni zahodni autondje. Po vasnicaj ranč tak kak po varašaj so lejpe zgradbe, po vasnicaj smo pa ja nej vidli slabe, zapuščene domačije.

Nigdar ne pozabim, gda sam predlani ojdla v Romuniji. Tam se je buma konkretno poznalo, gda smo prejk meja staučili, ka je načese, slabše, dosta slabše kak pri nas. Dapa na vzhodi našoga rosaga se tau ne vidi. Zakoj te dunk tak cenijo tau eni.

Edno je gvušno. Na Alföldi ljudje ovak živejo, premišlajvajo kak mi. Drugi so pogoj, druge šege majo, meje, ka nji kaučje vzemajo, so nej takše kak naše zahodne ali južne meje, meje prauto Austrije, Slovenije. Ka tau tū dosta deje, če človek prejk meje stauči, kakšo življenje,

kakšo obnašanje vidi od drugoga naroda. Tau smejm vopovedati brez toga, ka bi kogakoli dojdgedala.



Dolnjeseničani v Szegedu.

Tak mislim, ka s tejm vred so na Alföldi nika nej bola srmaski kak mi, samo ovak živejo, ovak premišlajvajo. Na koj mislim? Najoprvin mislim na tau, da smo mi na zahodnom tali bole marljivi, flajnsi ljudje že po naravi tū. Naše ženske so bole k deli včene, spoj pa če mišlim na porabske ženske, štere buma v svojom življenji ne gledajo, kakšo delo si v roke vzemajo, moško ali žensko. Drugo je, ka na zahodnom deli so ljudje bole šparavni. Eške dosta zrokov bi leko tūj napisala, depa leko, ka de stoj tak mislo, da »svajo« škem med tejm pa tistimi.

Tau cenenje sega daleč nazaj v cajtaj. Tau je istina, ka je Alföld bole z zemle živo, tam so nej bile fabrike, industrija je nej tak razvita bila kak prejk Donave. Mišlimo si samo na naš Varaš, gde je pred 100 lejtami nazaj več induristrije bilau kak gnes. Pa te je tau znamenüvalo, ka se je življenski standard ja zdigno. Če pa poglednamo gnes Alföld, buma – kak sam že pisala – razvite varaše pa vasnice leko vidimo. Pa te, če v največšo mesto pridemo, v Szeged, te moremo povedati, ka je te varaš za Buda-

pešto najlepši. Tam teče reka Tisza, stera je lejpa pa nevarna tū. Ranč tau veliko mesto je že večkrat popla-

redno pa fejš pomagati, finansirati. Leko ka oni baukše parlamentarne poslance majo?

Ka nam tak dobro de tūj na Dunántúli? Vej pa dobro de! Spoj pa trenutno. Samo na peldo leko vzemamo naš mali Varaš, Monošter, gde delavci po fabrikaj tak čütijo, ka so en minut nej gvušni v tejm, če do zranje delo meli ali nej. Pa gda protestirajo, te največkrat takši odgovor dobijo, ka je vlada nej odgovorna za vse. Ka v kapitalizmi je tau red, ka je vlada srmaska, podjetniki, ljudje so pa prej bogati. Pitanje je samo tau, šteri podjetniki pa šteri ljudje. Te smo mi zatok eške nej tak globko v kapitalizmi, eške dosta shaja od parlamenta, od parlamentarni poslancov. Tak se vidi, ka so na Alföldi bole »flajnsi«.

I. Barber

Monošter, 13. september

Stari motorbiklindje pa autondje



V soboto popodne se je velki ropot čüjo po Varaši. Če je nekak vō na okno pogledno, se je najprvin postrašo pa je mislo, ka so nazaj prišli stari cajtj. Približno 50 stari motorbiklinov pa autonov je prejk šlau po Varaši. Stavili so se pri Slovenskom daumi po tistim pa pri Tromejniki tō. Motoklub veteranov iz Murske Sobote je organizirau izlet za svoje člane prejk Avstrije pa Vogrske, tak so prišli v Porabje. Leko smo vidli stare pa eške bole stare autone, motorbikline pa prijazne šoföre, steri so v deževnom, hladnom vremeni tō prijazno mahali s fotoaparati.

... DO MADŽARSKÉ

Monošter vseeno bo imel kopališče

Tudi država je podprla projekt monošterskega kopališča, o katerem se je že zdelo, da je odplaval po vodi. Prvotni investitor je namreč odstopil od pogodbe, ki jo je podpisal s so-investitorjem, mestno občino Monošter. Vse je kazalo, da bo mesto zaradi tega zgubilo finančno podporo Ministrstva za gospodarstvo, ki jo je dobilo na natečaju še v času prejšnje vlade. Med tem časom je občina našla novega vlagatelja (ZAEV d. d.), ki je prispeval 240 milijonov forintov, sama je prispevala že pripravljene načrte, ki so vredni 30 milijonov, 30 milijonov forintov v gotovini ter kot aport zemljišče, ki je vredno 180 milijonov forintov. Navladnem natečaju je občina dobila 300 milijonov forintov. Skupna vrednost naložbe je 1,9 milijarde forintov. Kopališče bo imelo več bazenov, 14 vrst wellness storitev, 25-metrski športni bazen, ki bo primeren za plavalne tečaje za osnovnošolce, ki se zdaj vozijo v Körmend. Z izgradnjo kopališča bodo začeli še jeseni, naložba, ki bo nudila 65 novih delovnih mest, naj bi bila končana leta 2005.

Novi minister na čelu zdravstvenega resorja

Po odstopu ministrice za zdravstvo Judite Csehák, ki v osnutku proračuna za leto 2003 ni »našla« zadostnih sredstev za prepotrebne reforme v zdravstvu, je Ferenc Madl, predsednik R Madžarske, za novega zdravstvenega ministra imenoval Mihály Kórkénja, dosedanjega državnega sekretarja. Novi državni sekretarji v ministrstvu so postali Mária Vojnik, Endre Pordán in Jakab Ferencné.

Programi, prireditve

- 21. septembra je pihalna godba mesta Monošter gostovala v Slovenskih Konjicah.
- Zveza Slovencev na Madžarskem organizira 4. oktobra romanje v Tinje na avstrijskem Koroškem. Romanja se bodo udeležili člani cerkvenih odborov ter cerkvenih pevskih zborov.

Če človek pravico povej...

... prej se v glavau vdári, pravi vogrski pregovor. Gor na tau pa zatok gestejo ljudje, steri se ne bojijo vopovedati, ka je pravica. Ljudje smo pa zatok ljudje, ka smo nej vsi gnaki. Po pravičnom pauti ojditi, kakoli ka se tū pa tam ne splača, je najlepše. Človek te ne zopodi tak, kak eden drugi vogrski pregovor pravi, ka sto laža, ga prvin zgrabijo kak šantanoga psa.

Nej dugo, ka sam eden za drugim v Otkauvcaj ojdla pa sam tam srečala edno držino, s sterimi smo si malo pripovejli. Če bi pa vi, bola mladi bralci nej vedli, gde so Otkauvci, vam povejm, ka so Otkauvci v Števanovci. Nekoč je tau poseba ves bila pa kakoli, ka je od tistoga mau že dosta deset lejt minaulo, Otkauvci fejsť vkūp držijo. Na tau je pelda edna, leko povejmo eške mlada, držina, Madjarin Djauži pa njegva žena Ili, po imeni Jože Dončec pa Ilona Časar-Dončec.

• *Vidim, ka sploj lejpi daum, izo mate, mata dvej, že odrasli čeri, v vašoj držini je mir pa lūbenzen. Malo mi gučita od toga, ka vse delate tūj v Otkauvcij? Tak sam čula, ka sta vi trno aktivna držina. Čula sam, ka si ti, Joži predsednik cerkvene kotrige v Števanovci.*

»Človek je rad, če leko za svojo okolicu kaj napravi. Gdakoli kaj geste, smo mi tū kreda na pomauć skočiti. Depa morem povedati, ka so cejli Otkauvci takši. Samo vzenimo na priliko, ka se je nej dugo nazaj godilo, gda smo kapejlo pa križ obnovili pa znauić dali posvećati. Vsakši je pomagó ranč tak kak moja držina pa dja sam tū. Edna aktivna ženska, Berta Dončec je tau začnila pa te je števanovska samouprava tak, kak mi vsi v

Otkauvci, vcuj skočila pa smo uresnićili, ka smo si zmislili.

Od moje cerkvene funkcije bi sploj dosta leko gućo, depa na gnes sam že tak s tejm, ka bi najbole rad odpovedo tau funkcijo. Tomi vzrok je pa, ka nej mamo svojoga



popa pa te je vse tak kak pri tistoj hiši, gde nega gazdana. Tak več nigdar nede, kak je bilau te, gda so tūj bili gospaud Marković pa gospaud Tóth. Samo naj zdaj stoj pogledne našo cirkev, kak je vred vzeta. Pa nej samo cirkev, liki farov tū. Zidina, gde je farov, zatok, ka nišće ne žive tam, pomaleg na nikoj dē. Pa te dja vsigdar vopovejmo, ka me teži, ka je pravica. Če nika ne povejmo, se nemo branili, se zadjibimo. Cerkvene kotrige so pa tak, ka se nešćejo trgati pa spravlati z namestniki našoga popa. Dja ne dobim telko pomoći, ka bi leko vse po pravici šlau. Etak pa volau vse bole zgibim. Samo vernike šanalivam, ka se tepēmo es pa ta.»

»Od naše držine leko povejva,« pravi Iluš, »da smo rejsan srećni. 1983. leta sva se oženila pa te sva za 3 lejta začnila stari ram dojtgrati pa nauvoga zidati. Kakoli ka stoj pravi, ka so te za zidanje baukši pogoji bili, nam je nej léko bilau. Deca je prišla, moja mati so betežni gratali po 5 lejti pri meni bili.

Delat sva ojdla pa smo doma velko gazdijo držali. Te je ešće vredno bilau. Nigdar ne pozabim, dja sam tūj v Otkauvci mleko brala pa so po večeraj pa po zrunkaj ljudje tak šli z mlejkom po pauti, kak če bi po nedelaj k meši šli. Gnes pa v Otkauv-

cay če edno ali dvej krave držijo vsevkūper. Pa tomi so nej ljudje krivi. Tomi je gospodarska politika kriva pa med tejm najbole divjačina. Vse pa vse nanikoj dejajo. Če pa prosiš svoj kvar, se rejć do rejć vōsmējējo s tebe pa ti nika lićijo, ka je najvećkrat menje kak za prošnjo moreš plaćati. Etak smo pa na gnes tak, ka smo letos slednjo velko živino odali. Zdaj samo svinje držimo pa kokauiš. Letošnjo kukarco smo tū samo napolonja meli priliko pobrati, vej je pa divjačina drugo polovico pobrala.»

»Od divjaćine samo ešće telko,« pravi Joži, »ka povejmo na našoj njivi cejlo nauć radio deja, tavō odimo vnoći pa se tam derēmo pa vse zaman. Ešće 1997. leta sva mela sedem glav mare v štali, na gnes več edno nej. Nikak se ne splača.

Od držine leko povejm, ka na gnes smo že ležejše. Kak je žena prajla, je njena mati 5 lejti tūj bila zatok, ka je sploj betežna bila. Baugi vala je ozdravila. Trnok velko je pa nam bilau tau tū, ka so

moja mati sploj velki betežnik bili pa smo je dugo cajta opravlati. Tak sva delat ojdla, ka naj se leko menjavava, zatok ka sva niji nikak nej mogla same njati. Letos so pa našalost naveke tūj njali nas. Naše čeri, Etelka je 19, Erika je pa 16 lejti stara. Etelka je v Budimpešti na univerzi, na filozofskoj fakulteti, Erika je pa dijakinja varaške gimnazije. Obedvej sta se vćile slovenski jezik, Erika se ešće zdaj tū vći.»

• *Gdakoli se srećam z vama, vūva obadva slovenski gućita, takšoga ipa tū, če vas vogrski kaj pilajo. Mene je tau sploj simpatično zatok, ka sta vūva ešće mladiava. Kak je tau?*

»Mi doma vsigdar slovenski gućimo. Pa nej samo doma v rami, liki gdekoli na pauti z ljudami, s sausedami. Če pa demo v bauto k bautošici Ani, te pa ja samo slovenski gućimo zatok, ka bi nam ranč nika nej dala, če bi nej slovenski prosili. Po mojem je tau tak, ka steri ne pošćuje materni jezik, tisti je takši tū. Na delovnoj mesti mi, Slovenci, tū vsigdar slovenski gućimo.»

• *Pravo si, ka vaje čeri so se obedvej slovensćino vćile. One tū gućijo doma pa indrik slovenski?*

»One obedvej znajo slovenski, samo kak gnešnja mladina, dosta ne gućijo slovenski. Vse razmejo, doma gućijo tū, tak sam pa vpamet vzela, ka indrik trnok nešćejo gućati slovenski.»

• *Vidim, ka sploj lepau, v miri živeta. Kakše probleme, kakše cilje pa mate na gnes?*

»Naši najvećši cilji so tau,« pravi Joži, »da bi deco leko na svojo samostojno paut spravili, da bi srećno zgotovili svoje šaule pa bi dobili službo. Tau je pa nej leko delo. Vsakši zna, ki deco šolariva, ka je tau sploj žmetno za

edno držino. Naše čeri, brez toga, da bi se valila, so sposobne dekle, etak bi pa velka škoda bila, če bi se nej mogle vćiti, bi nej mele priliko se vćiti. Kak sam pa že povedo, na stariše tau strašno velke žmetnoće klade. Pa te na gnes sam ge, kak zdaj že v našom rosagi dē, svoj slūž, svojo delo tū zgūbo. Ešće velka sreća, ka žena dobro delo ma pa se tak vidi, ka tam gde dela, go ne pošćejo ta. Depa zatok vūpamo tau tū, ka različni skladi, organizacije do naprej pomagale s štipendijov našo deco. Pa zdaj voponūcam priliko, ka pomoći, ka smo do tega mau dobili, lepau zahvalimo.

»Na gnes se je mladini vćiti potrebno,« pravi Iluš. »Dja sam tistoga ipa tū napravila v gimnaziji maturo pa sam tomi velki hasek vzela. Na gnes, gde delam, sam lekejšo, lepšo delo dobila, ka mi zdaj sploj dobro spadne pa sam zadovoljna.»

• *Iluš, tvoj bratranec je Šlemmer Jože, ki je iz Ritkarovec. Njegva usoda ga je v Vojvodino odnesla, v Subotici žive kak profesor. Tak vej, ka gda domau pride, od tistega mau, ka Zueza organizira srećanje Slovincov, on pride vsakšo leto, je vsigdar pri tebi. Kak je kaj, ka on pravi?*

»On tak pravi, ka je gnes tam sploj slabo. Pred bojnov ma je sploj dobro bilau, na gnes je pa v Srbiji slabo. Ka vsigdar k meni pride? Tak mislim, ka je iz naše držine, tak ka ga iz srca gor prijemó. On ešće gnes velko domotožje (honvagy) ma. Radi smo eden drugomi pa tau je med rodbino normalno. »Zdaj, ka smo si tak lepau vōzgunćali vse, samo telko leko povejm, ka je lepau, ka v Porabji je vse več takši lūdi, ki so nej samo zase, liki delajo za ves, za svojo okolicu tū.

Irena Barber

OTROŠKI

Kako so potekale počitnice?

O tem so nam pisali dijaki in dijakinje Gimnazije v Monoštru.

KOTIČEK

Najprej sem bila v Moravskih Toplicah. Mnogo sem se kopala in igrala. Tudi okusno kosilo smo imeli. Še enkrat sem se vrnila v Slovenijo, v tabor v Veliki Polani. Tu je bilo življenje malo „nenavadno“. Spali smo v šotoru. Mnogo smo peščili, umivali smo se v mrzli vodi. Deževalo je in šotor se je premočil. Starejši otroci so nas namazali z zobno pasto. A preživeli smo vse to. Da bi pozabila slabe trenutke, so me starši odpeljali v Zalaezerszeg v kopališče. Kljub vsemu je poletje bilo dobro in zanimivo.

Anamari Bedič, 7.a.

Letos sem končal osnovno šolo v Števanovcih. Počitnice so hitro potekle. Mnogo vsega sem počel, pomagal sem družini okrog hiše in v hiši. Pomagal sem pri košnji, žetvi in mamic v kuhinji. 24. avgusta, na koncu počitnic, sva z bratom šla v Sombotel in sva si ogledala Karneval Savaria, ki se je končal zvečer s povorko. Najprej so šli rimski legionarji, za njimi pa patriciji, vojskovodja, gladiatorji, ogrski osvajači domovine in francoski mušketarji. Služinčad je nam, gostom delila grozdje pa rimski kruh. Rimski orkester je igral vojaško glasbo. Gladiatorji so se bojevali, mušketarji pa streljali rafale. To je bilo moje najlepše poletno doživetje.

Akoš Dončec, 9.b.

Poletne počitnice so trajale od 13. junija do 31. avgusta. 29. junija smo dobili spričevala, potem so se res začele počitnice. Moji prijatelji živijo daleč od mene, zato smo se na žalost redko srečali. Večkrat smo bili s prijatelji na jezeru Hársas pri Máriájúfalú. Veliko smo se pogovarjali in plavali. Letos poleti je bilo zelo toplo, komaj zvečer se je malo ohladilo. Ko ni bilo take vročine, sem zunaj brala ali sem šla na sprehod. Tudi starejšem sem pomagala. 9. avgusta smo bili na izletu v Keszthelyu. Med potjo smo videli grad v Sümegu in Szigligetu ter si ogledali kip v Zalaszántóju. V Keszthelyu smo si ogledali dvorec družine Festetics, bil je zelo lep in zanimiv. 17. avgusta je bilo v Otkovcih svečanje obnovljene kapele. Tudi jaz sem pomagala okrasiti kapelico in postreči gostom. Tudi doma smo dobili goste na ta dan. Počitnice so na žalost zelo hitro potekle. Upam, da bodo tudi ostale počitnice tako zanimive in napete.

Erika Dončec, 10.b.

Počitnice so bile zelo kratke in vroče. Celo poletje sem bil doma in sem zelo veliko delal. Pomagal sem starejšem pri košnji, betoniranju, kopanju krompirja in mnogo smo zalivali na vrtu in na pokopališču. Na začetku julija so pri sosedu zamenjali streho, tudi njim sem pomagal. Bil sem tudi pri babici in pri dedku, ker so oni že starejši, zato sem tudi njim pomagal zalivati, žagati drva, kopati krompir in trgati koruzo. V pro-

stem času sem kolesaril, igral nogomet, bral in gledal televizijo. Vsak teden enkrat sem šel v Monošter na tečaj nemškega jezika. Poletne počitnice so hitro minile, zopet se je začelo novo šolsko leto.

Gabor Holec 10.b.

Poletne počitnice so se začele 13. junija in so trajale do 31. avgusta. Zelo sem jih že čakala. Na začetku junija sem bila s svojim razredom na šolskem izletu v Balatonszemesu. Štiri dni smo preživeli tam. Vsak dan smo imeli lepo vreme, zato smo se lahko mnogo kopali in sončili. Drugi dan smo se peljali z ladjo v Badacsony. Ogledali smo si mesto in rojstno hišo Šándorja Kisfaludyja. Zvečer smo šli v disko, zelo dobro smo se počutili. Naslednji dan smo dolgo spali. Domov smo se vrnili z vlakom. Pot je bila dolga in mučna. Pozno in utrujeni, toda z lepimi doživetji smo prišli domov.

Junija sem začela obiskovati tečaj za vozniki izpit. Najprej sem vozila v Köröndu, potem pa v Sombotelu. Moram še nekaj ur voziti in narediti izpit, da bom imela vozniško dovoljenje. Ta mesec smo bili še v Sloveniji, kopali smo se v Moravskih Toplicah. Avgusta smo bili v Sombotelu pri bratrancu. Dva dneva smo preživeli tam. Bili smo na kopališču Tófürdő, kjer smo se zelo dobro počutili. 19. avgusta sem praznovala v Monoštru državni praznik, kjer je bil tudi ognjemet. Na glavnem trgu je bilo veliko ljudi, ko je nastopal an-

sambel Bergendy. Bilasem tudi v Avstriji, na Dunaju, kjer smo si ogledali mesto in obiskali sorodnike. Avgust je zelo hitro minil in 1. septembra smo morali iti spet v šolo. Novo šol-

ske leto bo težko, ker bom maturirala, zato se moram pridno učiti.

Beata Bajzek 12.b.

Koroška likovna kolonija



Letošnje koroške likovne kolonije mladih, ki je potekala na avstrijskem Koroškem, so se udeležili učenci iz osnovne šole Števanovci. Poslali so nam slike, ki ju objavljamo.

KAUT

MLAŠEČI

DAN ODPRTIH VRAT OB 5. OBLETNICI SLOVENSKEGA DOMA



V spomin na 11. september



12. septembra so se „futbalisti“ (ekipi policajov pa graničarjev iz Čepincev, graničarji z Varaša pa ekipa Porabje d.o.o.) že drugič srečali na prijateljski tekmi, zdaj v Slovenski vesi. Lani je „pokal“ bilo v Čepinci. Tau leto so najbavši bili graničarji iz Varaša, steri so 3:0 „zbili“ ekipo policajov iz Čepincev (na sliki). S tejm prijateljskim srečanjem so se sausadje spaumnilni na tragedijo pred dvōmi leti v New Yorki.

NIKA ZA SMEJ...

Nej tak kak v Meriki

Rudi je že dūgo v Meriki pa je etognauk malo domau prišo. S svojim padašom si malo pogučavata, gda Rudi etak pravi: »Vejš, padaš, pri nas v Meriki je vse ovak kak tūj doma. Pri nas cugi tak brž odijo, ka sam etognauk ednoga železnīčara na postaji sto za vūje smekniti, pa gda sam rokau zdigno, smo že na drugoj postaji bili, pa je te daubo za vūje drugi železnīčar.«

Zdaj Rudina padaš Lajoš etak pravi: »No, ja. Tau je Merika. Gle. Pri nas pa tak pomaleg odijo cugi, ka si je

etognauk eden človek gor na štrejke lego, ka prej škē mrejtī pa te je cug tak dugo nej prišo, ka je mogo tam od gladi mrejtī.«

Na pausadbo

Vili je strašen huncut. Trno se ma vidi edna mlada oženjena ženska Aranka. den den se tū kauleg njej mo-tausa pa go etak pita: »Draga Aranka! ak bi se ge bole na gausti leko z vami srečo?«

Aranka pa: »Tau je nej ne-vola. Dajte mojoma možej dosti pejnez na pausadbo pa te te leko lejta dugo ojdli k meni, tačas nazaj dobite te pejnaze.«

I.B.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrttek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gardonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.